

Slovak international scientific journal

***Slovak international
scientific journal***

Slovak international scientific journal

№43, 2020

Slovak international scientific journal VOL.2

The journal has a certificate of registration at the International Centre in Paris – ISSN 5782-5319.

The frequency of publication – 12 times per year.

Reception of articles in the journal – on the daily basis.

The output of journal is monthly scheduled.

Languages: all articles are published in the language of writing by the author.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

Articles published in the journal have the status of international publication.

The Editorial Board of the journal:

Editor in chief – Boleslav Motko, Comenius University in Bratislava, Faculty of Management

The secretary of the journal – Milica Kovacova, The Pan-European University, Faculty of Informatics

- Lucia Janicka – Slovak University of Technology in Bratislava
- Stanislav Čerňák – The Plant Production Research Center Piešťany
- Miroslav Výtisk – Slovak University of Agriculture Nitra
- Dušan Igaz – Slovak University of Agriculture
- Terézia Mészárossová – Matej Bel University
- Peter Masaryk – University of Rzeszów
- Filip Kocisov – Institute of Political Science
- Andrej Bujalski – Technical University of Košice
- Jaroslav Kovac – University of SS. Cyril and Methodius in Trnava
- Paweł Miklo – Technical University Bratislava
- Jozef Molnár – The Slovak University of Technology in Bratislava
- Tomajko Milaslavski – Slovak University of Agriculture
- Natália Jurková – Univerzita Komenského v Bratislave
- Jan Adamczyk – Institute of state and law AS CR
- Boris Belier – Univerzita Komenského v Bratislave
- Stefan Fišan – Comenius University
- Terézia Majercakova – Central European University

1000 copies

Slovak international scientific journal

Partizanska, 1248/2

Bratislava, Slovakia 811 03

email: info@sis-journal.com

site: <http://sis-journal.com>

CONTENT

ECONOMY

Amons S., Krasniak O. STRATEGY OF FORMATION OF THE PRODUCT RANGE OF THE ENTERPRISE 3	Kolesnik T. MAIN TRENDS OF MARKETING RESEARCH IN THE AGRICULTURAL SPHERE OF MARKET TRANSFORMATION28
Harbar Zh. INNOVATIVE COMPONENT OF EXPORT POTENTIAL OF PROCESSING ENTERPRISES IN AGRICULTURE 9	Kubai O. PROFITABILITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES AS A FACTOR OF DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY OF THE REGION37
Mazur K., Hontaruk Y. STRATEGIC DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL PROCESSING ENTERPRISES ON THE INVESTMENT AND INNOVATION BASIS.....18	Samborska O., Kolesnik T. DYNAMIC OF GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN UKRAINE46

NORMAL AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY

Styazhkina S., Chernyshova T., Smetanin M. CONNECTIVE TISSUE DYSPLASIA IN SURGICAL PATIENTS.....53

PEDAGOGY

Makhmudova D., Masharipov A., Khajiev R. ENVIRONMENTAL EDUCATION OF STUDENTS IN THE PROCESS OF LEARNING ECOLOGY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION AS AN IMPORTANT SOCIO-PEDAGOGICAL TASK..... 57	Rublevskaya E., Alexandrova T., Shilko S. DIRECTIONS OF USE OF DIDACTIC GAMES IN THE PROCESS OF EDUCATION OF RESPECT FOR NATURAL RESOURCES IN PRESCHOOL CHILDREN59
--	--

government in the conditions of power decentralization in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. Volume 4, Number 2. Riga: Publishing House "Baltija Publishing, Volume 4. No.2. 2018. P. 184-190.

18. Samborska, O. Strategy of Government of Menedgement State Land: Foreign Experience. *Web of Scholar, Multidisciplinary Scientific Journal*. 4 (22), Vol. 3, April 2018

ПРИБУТКОВІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

Кубай О.Г.

*кандидат економічних наук, доцент
кафедри аграрного менеджменту,
Вінницький національний аграрний університет
Україна, м. Вінниця*

PROFITABILITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES AS A FACTOR OF DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY OF THE REGION

Kubai O.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department Agrarian Management,
Vinnytsia National Agrarian University
Ukraine, Vinnytsia*

Анотація

У статті висвітлено питання сутності, ролі й значення прибутку аграрних підприємств як ключового чинника розвитку підприємництва у сільському господарстві та кінцевої мета підприємницької діяльності. Встановлено фактори впливу на рівень прибутковості суб'єктів господарювання аграрного сектора економіки регіону.

На основі проведених досліджень було обґрунтовано основні напрямки забезпечення зростання прибутковості сільськогосподарських підприємств з метою забезпечити їх розширене відтворення та зміцнення продовольчої безпеки держави.

Abstract

The article highlights the essence, role and significance of the profit of agricultural enterprises as a key factor in the development of entrepreneurship in agriculture and the ultimate goal of entrepreneurial activity. Factors influencing the level of profitability of economic entities in the agricultural sector of the region have been identified.

On the basis of the conducted researches the main directions of ensuring the growth of profitability of agricultural enterprises were substantiated in order to ensure their expanded reproduction and strengthening of food security of the state.

Ключові слова: прибуток, собівартість, регіон, стратегія, ефективність.

Keywords: profit, cost, region, strategy, efficiency.

Постановка проблеми. Ринкова трансформація аграрного сектора країни, яка спрямована, насамперед, на формування ефективного власника виробничих ресурсів, передбачає зміцнення фінансового стану сільськогосподарських підприємств. Високий рівень показників фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств є важливим бюджетоутворюючим фактором, сприяє росту інвестиційної привабливості та ділової активності господарюючих суб'єктів аграрної сфери.

Аграрний сектор четвертий рік поспіль був найприбутковішою галуззю української економіки. За даними Держстату, рентабельність операційної діяльності українських підприємств, зайнятих в сільському, лісовому і рибному господарстві в 2017 році склала 22,7%.

На другому місці - оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, гравці якого спрацювали із середньою рен-

табельністю 19,4%; на третьому - сектор професійної, наукової і технічної діяльності з показником 19,2%.

Максимальна рентабельність сектора АПК України була зафіксована в 2015 році на рівні 41,7% з формуванням тренда на її зниження в 2016-2017 роках в середньому за рік на 9,5%.

У 2016 році аграрії працювали з рентабельністю 32,4%. Відзначимо, що сільське господарство традиційно лідер по рентабельності останні 10 років, з перервою на 2013 рік, коли на перше місце вийшов сектор інформації та телекомунікацій з показником 11,8% [15].

Однак, у 2019 році відбулося зменшення прибутків, на фоні випереджаючого зростання собівартості сільськогосподарської продукції над доходами від її реалізації, що зумовило різке — майже у 3 рази — падіння рівня рентабельності сільськогосподарського виробництва в агропідприємствах. На тлі збільшення у 2019 році обсягів виробництва аг-

ропродукції у сільськогосподарських підприємствах на 3,3% — їх прибутки за результатами минулого року зменшаться на 43%. Якщо 2018 року вони становили 71,2 млрд грн, то за 2019 рік складуть близько 31 млрд грн [11].

Мета дослідження. Визначення ролі прибутку як ключового фактора розвитку аграрної галузі, встановлення його якісних складових та виявлення напрямків його зростання.

Аналіз досліджень і публікацій. В економічній літературі питання прибутку як фактора підвищення ефективності функціонування підприємства широко розглянуті як в теоретичному, так і в практичному аспектах. Дослідження проблематики управління прибутковістю аграрних підприємств знайшли відображення у працях зарубіжних вчених: А. Лаффера, А. Маршалла, К. Макконнелла, С. Фішера, Дж. К. Ван Хорна. Значний вклад у формуванні теоретичних засад фінансового менеджменту сільськогосподарських підприємств здійснили також вітчизняні дослідники: О. Бланк, Д. Дема, Г. Калетнік, М. Коробов, А. Костирко, А. Поддєрьогін та інші.

У той же час потребують більш ґрунтовних досліджень деякі практичні аспекти щодо напрямів підвищення рівня прибутковості аграрних підприємств в сучасних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах ринкової економіки одним з основних завдань є підтримання сталого рівня національної безпеки. Для України сільське господарство є важливою складовою фінансової безпеки держави, адже це гарантує подальший економічний розвиток країни. Серед найважливіших показників, що характеризують фінансову безпеку підприємства, є прибуток. Прибуток залишається джерелом сплати податків, формування фінансових ресурсів підприємств. Тому формування загального прибутку, його збільшення мають важливе значення для кожного підприємства – суб'єкта господарської діяльності. Управління цими процесами займає важливе місце у фінансовому менеджменті аграрного підприємства.

В умовах трансформаційних змін в економіці особливого значення набуває управління прибутком аграрного підприємства як процесу прийняття управлінських рішень, що безпосередньо впливають на формування та розподіл прибутку. Особливістю формування фінансового результату, особливо в рослинництві, є те, що він може бути виявлений лише в кінці року. У той же час визначити реально економічну та фінансову результативність

функціонування підприємств аграрного сектору досить складно, оскільки це є комерційною таємницею.

Прибуток є формою доходу підприємця, що вклав свій капітал з метою досягнення комерційного успіху. Категорія прибутку нерозривно пов'язана з категорією капіталу – особливим чинником виробництва – і в усередненому вигляді характеризує ціну функціонуючого капіталу[5].

Формування дієвого механізму управління прибутком сільськогосподарських підприємств нерозривно пов'язане з специфікою галузі, а також взаємозв'язку умов та факторів, що впливають цей процес.

Зокрема, галузеві особливості діяльності аграрних підприємств характеризуються наявністю двох груп факторів: суб'єктивних, що спричинені фактичним станом діяльності сільськогосподарських підприємств у сучасних умовах, та об'єктивних, що зумовлені особливостями сільськогосподарського виробництва [9].

На нашу думку заслуговує на увагу бачення Абрамова І.В. відносно особливостей сільського господарства як галузі матеріального виробництва, що позначаються на функціонуванні фінансових ресурсів в умовах ринкової економіки. Їх можна адаптувати до факторів, що впливають на формування прибутку: сезонність; значна тривалість виробничого циклу; підвищена потреба в кредитних ресурсах; широке використання оренди землі, специфічні правила формування і використання у різних організаційно-правових формах господарств [1].

Слід зазначити, що основними зовнішніми факторами, що формують прибуток сільськогосподарського підприємства, є такі: місткість ринку, розвиток конкуренції; розмір цін; ціни на послуги підприємств транспорту, комунального господарства, ремонтних і інших підприємств; розвиток діяльності громадських організацій споживачів товарів і послуг; регулювання державою діяльності сільськогосподарських підприємств.

У той же час до чинників внутрішнього характеру, під впливом яких формується прибуток, належать: обсяг та якість продукції, що випускається й реалізується, рівень собівартості та інших витрат, ціна продукції, технічний стан виробничих фондів, рівень організації праці та виробництва, якість менеджменту різних рівнів [10].

В цих умовах управління прибутком сільськогосподарських підприємств має базуватися на основних принципах (рис. 1):

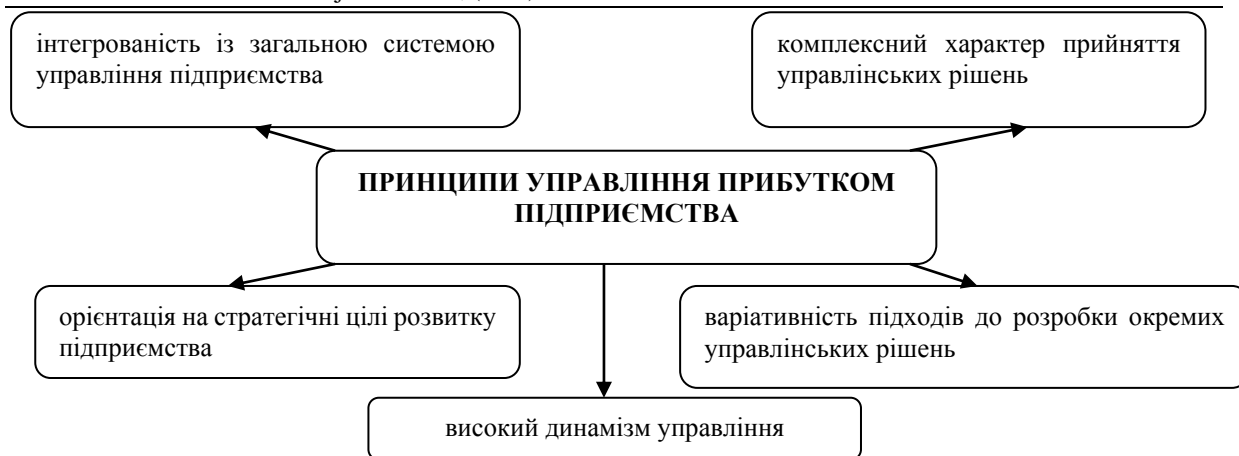

Рис. 1. Принципи управління прибутком сільськогосподарського підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [4,8]

В даний час стабілізація процесів ринкової економіки, функціонування господарств з різними формами власності та господарювання в складних кризових умовах потребує детального вивчення організації процесу виробничої діяльності і основних етапів формування прибутку, які є характерними для кожного господарства (рис.2).

Щорічно підприємства, починаючи процес виробництва або приймаючи рішення про його роз-

ширення, повинні бути впевнені, що їх витрати обов'язково окупляться і принесуть прибуток. Аграрні підприємства завжди несуть постійні витрати, які не залежать від обсягу виробництва, і змінні витрати, які зростають або зменшуються зі зміною обсягу випуску і продажі продукції. Але для отримання прибутку необхідно, щоб обсяг виручки від різного роду продажів перевищував суму постійних і змінних витрат [7].

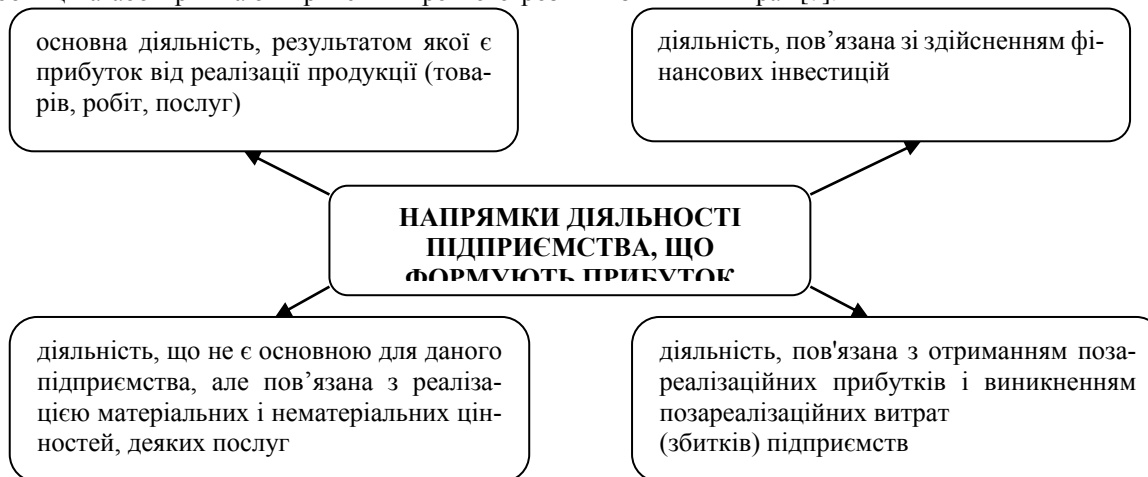

Рис. 2. Напрямки діяльності підприємства, що формують прибуток

Джерело: сформовано автором на основі [5]

Основними завданнями управління формуванням прибутку підприємства є: забезпечення максимізації його розміру у обсязі, який відповідає ресурсному потенціалу суб'єкта господарювання та ринковій кон'юктурі; забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку, що формується, та допустимим рівнем ризику; забезпечення високої якості прибутку, що формується; забезпечення постійного збільшення ринкової вартості підприємства; підтримка конкурентоспроможності у довгостроковому періоді; забезпечення ліквідності підприємства та його платоспроможності; підтримка інвестиційної привабливості [6].

На сьогодні стабілізація процесів ринкової економіки, функціонування підприємств різних форм власності та здійснення господарської діяльності в складних кризових умовах потребує детального вивчення організації процесу виробництва та основних етапів формування прибутку, що характерні для кожного сільськогосподарського підприємства. Щорічно аграрії, розпочинаючи процес виробництва або приймаючи рішення про його розширення, мають бути впевнені, що понесені витрати окупляться і принесуть прибуток, зважаючи на те, що в сучасних умовах господарювання на прибуток сільськогосподарських підприємств впливає ряд чинників (таблиця 1).

Чинники впливу на прибутковість сільськогосподарських підприємств

Внутрішні чинники	Зовнішні чинники
Землезабезпеченість	Нормативно-правова база
Забезпеченість трудовими ресурсами	Податкове навантаження
Підвищення продуктивності праці	Диспаритет цін на матеріально-технічні ресурси і с.-г. продукцію
Рівень фондоозброєності праці	Кон'юнктура ринку
Капіталізація виробництва	Ціноутворення на с.-г. продукцію
Управління матеріаломісткістю продукції	Екологічна безпека аграрного виробництва
Трудова активність працівників	Рівень розвитку інфраструктури аграрного ринку
Установлений розмір орендної плати	Маркетингова політика
Мотивація праці	Рівень сервісного обслуговування сільськогосподарських товаровиробників
Соціально-економічний механізм стимулювання праці	Рівень державної підтримки кредитування аграрних підприємств
Витрати на виробництво сільськогосподарської продукції	Рівень державних дотацій аграрному виробництву
Ріст рентабельності продукції	Ефективність аграрних реформ
Рівень управління виробничим потенціалом с.-г. підприємств	Рівень економічної відповідальності держави та суб'єктів господарювання за використання виробничого потенціалу
Коефіцієнт автономії	Рівень деградації ресурсного потенціалу аграрного сектору економіки
Коефіцієнт маневреності капіталу	Рівень функціонування галузевого виробництва
Коефіцієнт загальної ліквідності	Рівень інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки

Джерело: сформовано автором на основі [16]

Процес формування і використання прибутку є досить складним і неоднозначним у зв'язку із специфікою аграрної галузі (рис. 2).

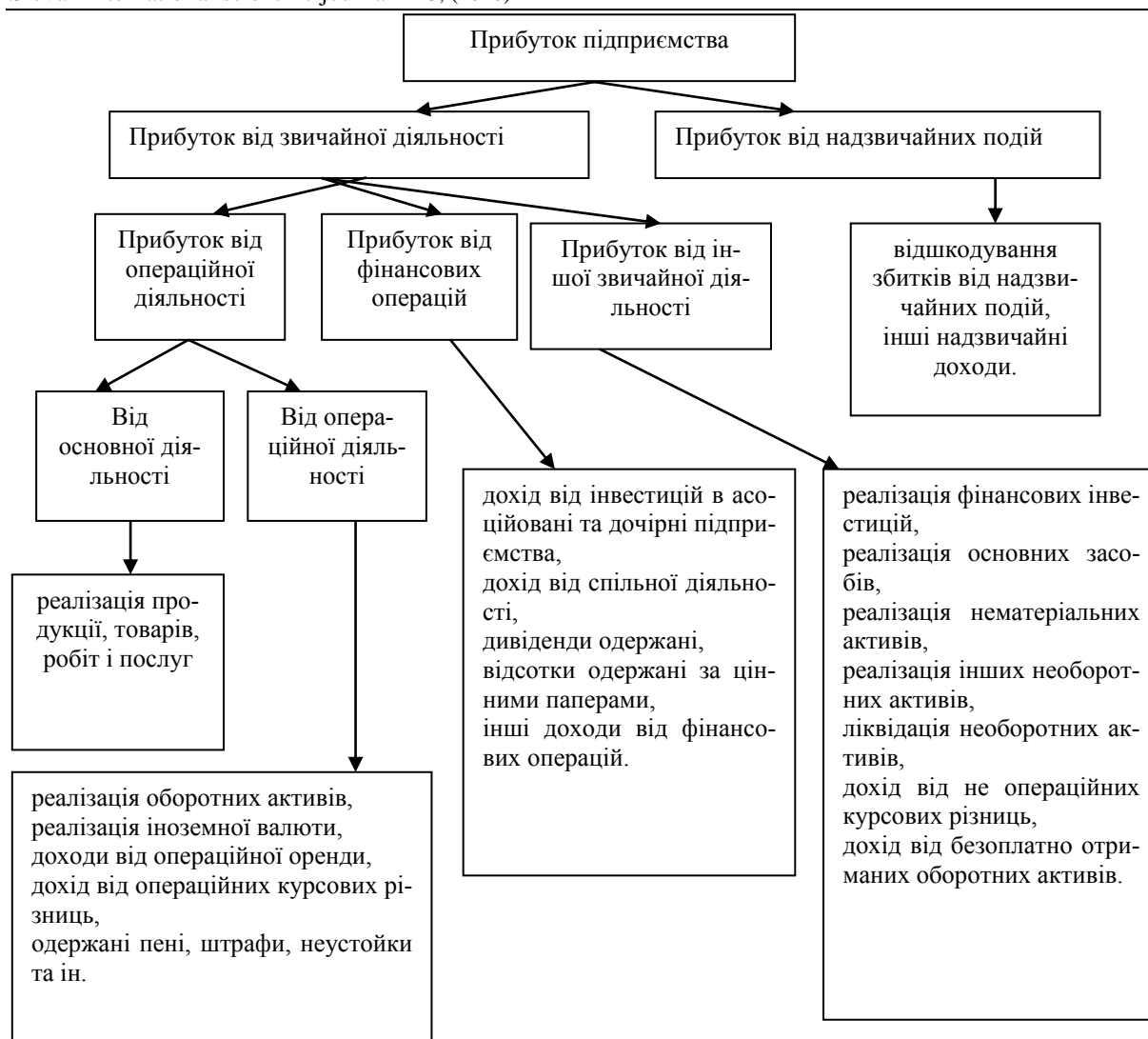

Рис. 2. Схема формування прибутку в сільськогосподарських підприємствах

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Можна виділити такі особливості формування прибутку сільськогосподарських підприємств, які впливають із особливостей їх діяльності:

1. Вища ймовірність неотримання прибутку в результаті обставин, що не залежать від підприємства (епідемія, навала сарани, посуха, ураган).

2. Частину прибутку необхідно спрямовувати на придбання та утримання дорогих основних засобів (процес виробництва здійснюється на великих площах, широко використовуються сільськогосподарські машини).

3. Формування прибутку відбувається залежно від періоду закінчення виробничого процесу, оскільки процес виробництва не збігається з календарним роком.

4. За частиною продукції не формуються фінансові результати, оскільки вона надходить до внутрішнього обороту, тобто спрямовується на внутрішньогосподарське споживання.

5. Застосовується різний порядок формування і розподілу прибутку, оскільки передбачені особливі організаційно-правові форми аграрних підприємств.

6. Значний вплив на процес формування прибутку мають природньо-кліматичні фактори (характерна сезонність виробництва) [12].

Розглянемо фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств України та Вінницької області.

Фінансові результати підприємств АПК України за 2017 рік (до оподаткування) знаходяться на другому місці після промисловості з показником 79,55 млрд грн. При цьому абсолютна більшість гравців агросектору в плюсі - 86,7% підприємств отримали прибуток. У секторі промисловості, де фінрезультат досяг в 2017 році 85,4 млрд грн, прибуткові 71,6% підприємств (таблиця 1).

Фінансові результати підприємств України за 2017 рік

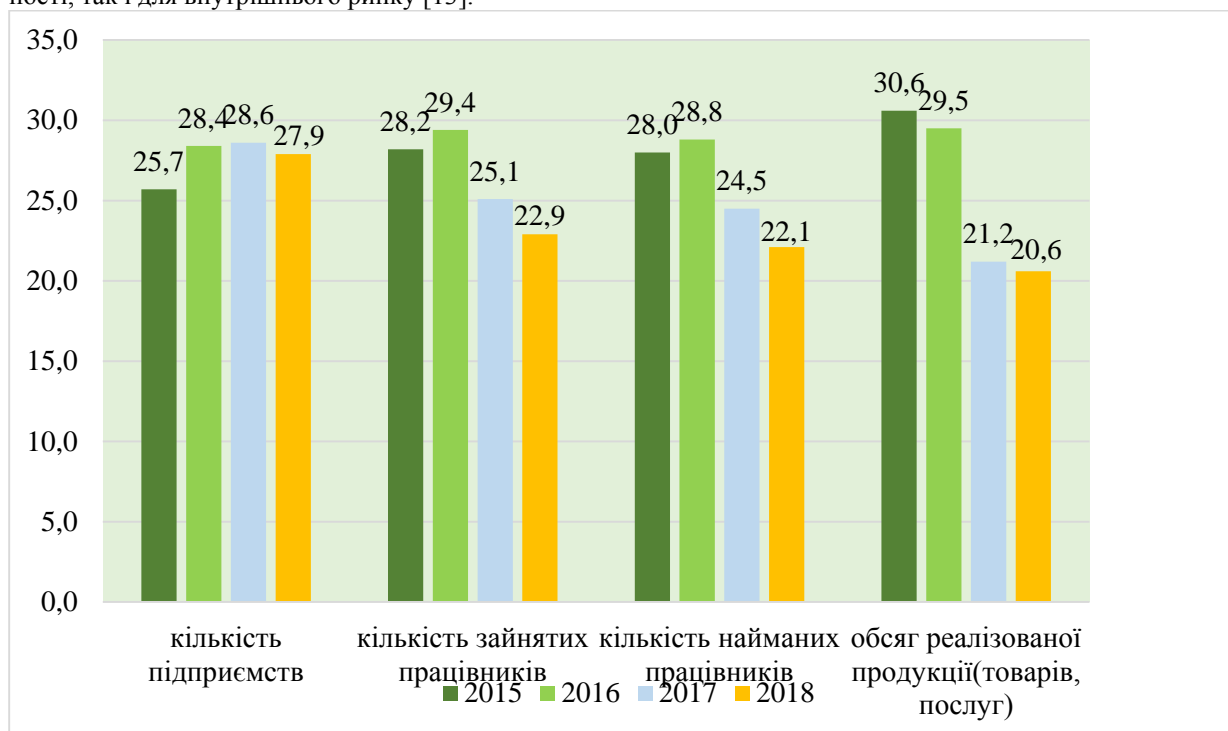
Галузь	Кількість підприємств, що отримали прибуток, %	Обсяг прибутку, млрд грн
Промисловість	71,6	85,4
Сільське господарство	86,7	79,55

Джерело: сформовано автором на основі [13]

За генерованої чистого прибутку в 2017 році підприємства АПК України на першому місці з показником 79,061 млрд грн (менше на 11,5 млрд грн в порівнянні з 2018 р).

Рентабельність вища в тих секторах економіки, які в більшій мірі працюють на експорт, орієнтовані на світову ціну, при цьому формуючи собівартість в гривні. АПК України - це експорт-орієнтований сектор, відповідно і знаходиться в лідерах по рентабельності в Україні. Експорт-орієнтованість дозволяє використовувати світову ціну на продукцію АПК в якості цінового індикатора як для зовнішньоекономічної діяльності, так і для внутрішнього ринку [13].

Вінницька область має один із найрозвиненіших в державі агропромисловий комплекс. Цьому сприяє висока частка чорноземів в загальній структурі сільськогосподарських угідь області, низький рівень урбанізації та наявність потужної переробної промисловості. За інформацією Головного управління статистики у Вінницькій області, частка галузей АПК в загальній структурі економіки регіону займає «левоу» частку, хоча прослідковується незначна тенденція до її зниження в зв'язку з кризовими явищами в економіці держави (рис.3, таблиця 2).

Удосконалення системи державної підтримки аграрного сектору:

Рис. 3. Підприємства сільського господарства в економіці Вінниччини (у % до загальних показників області)

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Як бачимо з рисунка, за досліджуваний період частка сільськогосподарських підприємств залишається відносно стабільною. У той же час спостері-

гається зниження питомої ваги зайнятих працівників, що зумовлено такими факторами, як механізація технологічних процесів у виробництві та міграцією робочої сили.

Таблиця 2

Частка основних показників діяльності підприємств сільського господарства Вінницької області (у відсотках до загальних показників області)

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Кількість підприємств	25,7	28,4	28,6	27,9
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн.грн	30,6	29,5	21,2	20,6
Фінансові результати до оподаткування: прибуток	73,7	69,9	48,6	48,9
збиток	40,8	24,9	15,1	34,9

Джерело: сформовано авторами на основі [14]

Найважливішим результативним показником в сільському господарстві є виробництво валової продукції, що в натуральній формі представлена всіма виробленими протягом року первинними продуктами рослинницької та тваринницької галузі, а у вартісній - оцінена за порівняними цінами 2010 року.

Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємництва в сільському господарстві, удосконалення його матеріально-технічної

бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємств спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку, який є підсумковим показником, результатом фінансово-господарської діяльності підприємства. Як бачимо з таблиці 3, динаміка економічних показників функціонування сільськогосподарських підприємств Вінниччини залишається позитивною (таблиця 3).

Таблиця 3

Економічна ефективність виробництва сільськогосподарської продукції в підприємствах Вінницької області (на 01.01)

Показники	Роки					Відхилення, (+,-) 2018 р. від 2014 р.
	2014	2015	2016	2017	2018	
Вартість валової продукції у фактичних цінах, млн грн	5368,0	5856,0	6457,0	9073,0	9436,5	4068,5
Вартість валової продукції в співставних цінах 2010 р., млн грн	5152,1	5447,6	5048,0	6368,5	6159,4	1460,1
Виробництво валової продукції в порівняльних цінах 2010р. в розрахунку на 100 га с.- г. угідь, тис. грн	255,3	270,0	250,2	315,7	305,4	50,1
Одержано прибутку в розрахунку на 100 га с.- г. угідь, тис. грн	5,7	7,2	9,7	17,0	6,6	0,9
Урожайність, ц/га:						
зернові	27,4	28,8	23,7	41,0	37,0	9,6
цукрові буряки	251,9	290,9	296,1	360,4	289,8	37,9
соняшник	11,0	15,2	14,1	18,3	20,9	9,9
соя	11,9	13,7	9,8	13,1	13,3	1,4
ріпак	13,6	15,2	13,2	24,8	21,5	7,9
картопля	130,1	111,7	103,8	151,6	154,1	24,0
плоди	29,1	32,0	54,2	69,1	78,7	49,6
Продуктивність тварин:						
середньодобовий приріст ВРХ, г	409	424	441	476	503	94
середньодобовий приріст свиней, г	229	252	271	307	309	80
яєць, на 1 несучку	251	243	288	235	210	-41
середньорічний надій на 1 корову, кг	3905	3802	4044	4211	4456	551,0
Прибуток до оподаткування, млн грн	116,0	146,1	195,7	343,0	133,2	17,2
Рівень рентабельності, %	5,7	5,4	6,5	8,1	2,2	-3,5

Джерело: дані Головного управління статистики у Вінницькій області

Важливим фактором, що впливає на зміну прибутковості в аграрних підприємствах є собівартість (таблиця 4). За досліджуваній період відмічається

зниження питомої ваги по всіх статтях витрат. Зокрема, негативною тенденцією є зниження частки оплати праці у загальних витратах підприємств, що знижує її мотиваційну сутність.

Структура виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) сільського господарства у підприємствах Вінницької області, %

Статті витрат	2017 р.	2018 р.
Виробнича собівартість – усього	100,0	100,0
Прямі матеріальні витрати – усього	63,2	52,0
у тому числі		
насадковий матеріал	6,8	5,4
корми	17,7	15,7
мінеральні добрива	12,4	9,2
пальне і мастильні матеріали	7,4	6,7
електроенергія	0,8	0,7
паливо й енергія	0,7	0,7
запасні частини, ремонтні та будівельні матеріали для ремонту	4,8	3,5
Прямі витрати на оплату праці	5,6	4,7
Інші прямі витрати – усього	17,9	32,0
У т. ч. орендна плата за земельні частки (паї)	9,2	8,0
амортизація	5,0	4,4
Загальновиробничі витрати – усього	13,3	11,3

Джерело: дані Головного управління статистики у Вінницькій області

Слід зауважити, що в умовах підвищеного рівня невизначеності та ризику, що пов'язаний з постійними змінами цін на добрива, засоби захисту рослин, паливо-мастильні матеріали, електричну енергію, насіння, корми та ін., сільськогосподарські підприємства віддають перевагу інвестиціям у приріст оборотних засобів, що забезпечують їхнє стабільне функціонування. В цих умовах питання техніко-технологічного переоснащення за відсутності фінансування відходить на другий план.

Тому основним серед факторів зростання прибутку сільськогосподарських підприємств є зменшення собівартості продукції, що можна забезпечити шляхом здійснення управлінських дій, в основі яких знаходяться інструменти управління ефективним розвитком аграрних підприємств, зокрема:

підвищення технологічного рівня виробництва (удосконалення техніки, технології, механізації, автоматизація виробничих процесів, використання нових, більш продуктивних сортів сільськогосподарських культур і порід тварин);

удосконалення організації виробництва та праці (розвиток спеціалізації виробництва, удосконалення організації праці);

зміна структури та обсягу продукції (відносне зменшення умовно-постійних витрат, зміна структури виробництва продукції);

покращення використання природних ресурсів, застосування більш дешевших матеріалів, безвідходні технології виробництва;

галузевої та інші фактори [3].

Отже, у ринковій економіці максимальний прибуток досягається успішним веденням бізнесу, який може бути досягнутий завдяки формуванню ефективної економічної стратегії.

Етапи формування стратегії зростання прибутку розробляються у напрямку максимізації прибутку, що залишається після сплати податків у розпорядженні підприємств, що необхідно не лише для підтримки простого, але і для організації розширеного виробництва. Таким чином, розробка ефективної економічної стратегії підприємства є не тільки гарантом його процвітання, але й істотним чинником зростання добробуту населення країни.

Аналіз досягнутого стану сільськогосподарської галузі регіону та його потенціалу за допомогою SWOT-аналізу дає змогу визначити стратегічні орієнтири її розвитку (таблиця 5).

Максимальне використання сильних сторін аграрного сектору, а також забезпечення зменшення впливу слабких сторін стане основою зниження потенційних загроз і сприятиме росту та реалізації наявних можливостей.

Ґрунтуючись на даних проведеного SWOT-аналізу, можна зробити висновок про те, що одним з основних стримуючих факторів для зростання прибутковості сільськогосподарської галузі, що стане запорукою її динамічного розвитку, є недостатня увага з боку держави.

Матриця SWOT- аналізу функціонування сільськогосподарських підприємств Вінницької області

Сильні сторони	Слабкі сторони
вигідне географічне розташування	слабкий рівень організації маркетингової діяльності та її фінансування
виробництво і реалізація якісної продукції	відсутність фахівця з маркетингу в аграрних підприємствах
наявність кваліфікованих фахівців	відсутність чіткої стратегії розвитку
можливість розширення виробництва продукції	відсутність потужностей для зберігання і первинної переробки продукції
задовільний стан матеріально-технічної бази	швидкий знос засобів виробництва
застосування простих технологій, що відповідають матеріально-технічним та фінансовим можливостям підприємства	висока енерго- та матеріаломісткість виробництва
наявність значних резервів підвищення ефективності виробництва через застосування енергозберігаючих технологій	висока вартість кредитних ресурсів
Можливості	Загрози
значний потенціал для розвитку виробництва органічної продукції	низький рівень конкурентоспроможності продукції сільськогосподарських підприємств на світовому ринку
формування правової бази функціонування аграрної галузі	незначні обсяги реалізації продукції з високою доданою вартістю
сприятливі природно-економічні умови	невизначена ситуація з відкриттям ринку землі
забезпечення потреб вітчизняного ринку у сільськогосподарській продукції	скасування спеціального режиму сплати ПДВ для сільгоспвиробників
потужний науковий потенціал для обґрунтування напрямів розвитку аграрного сектору регіону	низький рівень державної підтримки аграрного сектору

Тому в умовах, що склалися, для забезпечення стабільності прибутковості сільськогосподарських підприємств, що є запорукою їх поступального розвитку, необхідним є прогнозованість системи державної підтримки аграрного сектору у напрямку удосконалення системи кредитного забезпечення та розвитку системи страхування аграрних ризиків, поліпшення бізнес-клімату в аграрному секторі економіки, створення умов для збільшення обсягів залучення інвестицій, розширення можливості для експорту продукції вітчизняного аграрного сектору, забезпечення вітчизняних споживачів продовольством належної якості за доступними цінами тощо.

Висновки. Дослідження ролі і значення прибутку в розвитку аграрних підприємств показує, що він є основним узагальнюючим показником господарської діяльності, який визначає успішність діяльності підприємств та перспективи їх розвитку. Прибуток виступає інвестиційним ресурсом, оскільки забезпечує розширене відтворення капіталу, що, у свою чергу, є основою для розвитку аграрної сфери економіки регіону і держави в цілому. Таким чином, високий рівень прибутку забезпечить не лише виживання підприємства, а й забезпечить його розвиток відповідно до поставленої мети і стратегії свого функціонування.

Список літератури

1. Абрамова І. В., Віленчук О. М., Дема Д. І. Фінансова політика аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2015. 364 с.

2. Бабицька О.О. Розподіл і використання фінансових результатів сільськогосподарських підприємств.

http://www.rusnauka.com/24_NTP_2009/Economics/50387.doc.htm

3. Биба В. В., Ковалець М. В. Чинники, що впливають на прибуток сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. Ефективна економіка. № 5. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4960>

4. Бланк И. А. Управление прибылью. К. : «Ника-Центр Эльга». 1998. 543 с.

5. Калетник Г.М., Даниленко А.С., Варченко О.М., Ціхановська В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Хай-Тек Прес, 2013. 688с.

6. Коваль О.А. Рентабельність як показник економічної ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. Економіка. Управління. Інновації. 2014. № 1. С. 225-227.

7. Лаврук О.В. Роль та значення прибутку у розвитку аграрних підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. № 2. 2010. Т.1.С.28-31. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2010_2_1/pdf/028-031.pdf

8. Мелаев А. Д. Принципы и задачи управления прибылью предприятия. Управління розвитком. № 10(173). 2014. С.121-123.

9. Мискін Ю. І. Галузеві особливості діяльності сільськогосподарських підприємств та їх вплив на аналітичне забезпечення менеджменту.

Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. № 1. 2011. С. 317.

10. Пастушенко А.І. Управління якістю прибутку сільськогосподарських підприємств. Ефективна економіка. № 10. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5561>

11. Прибутки аграріїв у 2019 році суттєво зменшились — Інститут аграрної економіки. URL: <https://superagronom.com/news/9462-pributki-agrariyiv-u-2019-rotsi-suttyevo-zmenshilis--institut-agrarnoyi-ekonomiki>

12. Приказок О.В. Прибуток у формуванні фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств. Банківська справа. №2. 2009. С.82-88.

13. Сільгоспвиробники отримали прибуток у 2017 році. URL: <https://ru.agroinsider.com.ua/2018/06/22/86-selkhozproizvoditelej-poluchili-pribyl-v-2017-godu/>

14. Статистичний щорічник Вінниччини за 2018 рік. Головне управління статистики у Вінницькій області. Вінниця, 2019. 499 с.

15. Статистичний щорічник України за 2017 рік. Державна служба статистики України. Київ, 2018. 540 с.

16. Східницька Г.В. Формування доходів сільськогосподарських підприємств та шляхи їх збільшення. Інноваційна економіка. №1(56). 2015. С.86-90.

DYNAMIC OF GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN UKRAINE

Samborska O.

PhD, associate professor of the department of administrative management and alternative energy sources, Vinnitsa national agrarian university Vinnitsa., Ukraine

Kolesnik T.

PhD, associate professor of the department of administrative management and alternative energy sources, Vinnitsa national agrarian university Vinnitsa., Ukraine

Abstract

Modern humanity has faced problems: climate change, natural resources, poverty, overpopulation, lack of environmentally friendly food and before that, the crisis of the socio-economic system built on free market relations. Market self-regulation processes have a negative impact on social security and the state of the environment. Therefore, UN experts advise to pay attention to the formation of a new "green" economy - a new direction in science, formed in recent years and involves the growing role of the state and other intergovernmental bodies in economic regulation, creating conditions for business development based on new "green" technologies and greening. industries, the issue of integration of economic and environmental aspects of policy is relevant, which will reveal opportunities for new sources of economic growth without pressure on the quantity and quality of natural resources. The growth of quantitative parameters of population development in the world indicates the ever-increasing need for essential goods and services, the production of which, in turn, requires the involvement of additional energy, water and other limited resources. The search for ways to develop socio-economic systems that will ensure the sustainable development of mankind and protect it from global ecological collapse is inextricably linked to reducing dependence on limited non-renewable energy sources, the transition to safer technologies and correction of existing societal values. main vectors of economic development.

Keywords: renewable energy, economic development, human capital, solar energy.

In recent years, 60% of the world's ecosystems have been degraded, carbon emissions have reached 40%, there is a significant shortage of water, 1 billion people are starving, others are suffering from overeating and comorbidities, one in four people in developing countries live abroad. poverty, 2 billion live on less than \$ 2 a day. In 2008, in response to the financial and economic crisis, the United Nations Environment Program (UNEP) announced the transition to a Green Economy, which should help restore the world economy and increase employment, while accelerating the fight against climate change, environmental degradation and poverty. UNEP calls for maximum attention to be paid to the five most important areas:

- energy efficiency of construction;

- transition to renewable energy sources, including wind, solar, geothermal and biomass;
- sustainable development of transport;
- ecological infrastructure of the planet, including fresh water, forests, soils and coral reefs;
- development of sustainable agriculture, including organic production.

The program involves attracting public investment, tax incentives, pricing reforms in the direction of transition to an environmentally friendly "green economy", creating appropriate infrastructure and increasing employment in transformed economic sectors [1].

The transition to a green economy can be seen as a path to sustainable development, which involves strengthening its three interrelated and complementary factors: environmental protection, social development